

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1011

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 29 augustus 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Proefproject 'Handle with care' in Mechelse basisscholen - Evaluatie en conclusies

In maart 2023 ging in de lagere scholen in de Mechelse regio het proefproject 'Handle with Care' van start. Dat gebeurde in samenwerking met het Vlaams Expertisecentrum voor Kindermishandeling (VECK), gezondheidsnetwerk PANGG 0-18, de lokale politie, het parket en plaatselijke hulpverleners. Het opzet is dat wanneer de politie optreedt in een situatie van intrafamiliaal geweld waar ook kinderen bij betrokken zijn, de school waar de kinderen zijn ingeschreven binnen de 24 uur een melding krijgt. Zo weten de leerkrachten, die daarvoor ook een opleiding kregen, welke kinderen extra zorg en aandacht nodig hebben. Dat voorkomt ook dat die kinderen bijvoorbeeld terechtgewezen of gesanctioneerd zouden worden, als ze die dag te laat op school verschijnen.

In de eerste periode van het project kregen de basisscholen in de regio Mechelen al 248 meldingen over 168 leerlingen.

De evaluatie van het project zou aan het begin van het nieuwe schooljaar gebeurd moeten zijn. Op basis daarvan zou eventuele uitbreiding beslist kunnen worden.

1. Werd de evaluatie van het project al afgerond? Wat zijn de conclusies van de verschillende betrokken actoren? Welke verbeterpunten zijn er eventueel? Welke acties worden daaraan gekoppeld?
2. Hoe verloopt binnen dit project de samenwerking met de hulpverlening voor de kinderen over wie een melding wordt gedaan, alsook voor het hele gezin?
3. In hoeverre zal dat project worden verdergezet? Zal deze manier van werken ook worden uitgebreid naar andere regio's? Zo ja, wanneer zal dat gebeuren? Zo niet, waarom niet?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 1011 van 29 augustus 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

- 1+3. De eindevaluatie van het project zit in een finale fase en wordt opgenomen binnen de stuurgroep van het project. Dit op basis van een ontwerprapport dat is opgemaakt door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK). We zien daarbij dat wanneer leerkrachten op de hoogte zijn van een moeilijke situatie een verhoogde alertheid op mogelijk traumagedrag bij kinderen kon vastgesteld worden. De implementatie van Handle with Care (HwC) op school lijkt dus te leiden tot een meer traumasensitieve benadering van leerkrachten in de directe omgang met een kind. Zo worden de scholen voor meer kinderen een veilige haven. Daarnaast blijkt uit de evaluatie ook wel dat de manier van het overbrengen van het signaal naar de school waarbij via het Vlaams Agentschap voor Onderwijsdiensten de gegevens moeten worden opgevraagd het heel wat extra werklast met zich meebrengt voor de betrokken diensten wat een uitbreiding van het project met de bestaande werkwijze onmogelijk zou maken.

Echter, gezien de positieve inhoudelijke effecten van het project is het mijn intentie om HwC in Mechelen verder te zetten en stapsgewijs uit te breiden naar de rest van Vlaanderen. Om deze verdere vertaalslag te maken, moet er wel nog uitgezocht worden hoe de werklast voor alle betrokken diensten draaglijk gehouden kan worden, zonder in te boeten op ons beoogde doel. Daarnaast gaan we ook onderzoeken of en hoe deze aanpak geïntegreerd kan worden in de werking van de Family Justice Centers die ik volop aan het uitrollen ben over heel Vlaanderen.

2. Het doel van het project is een veilige haven creëren voor kinderen die thuis geconfronteerd werden met intrafamiliaal geweld waarbij er een politie-interventie is geweest. Met kleine onopvallende gebaren zoals het mogen bijhouden van de klasknuffel of geen straf geven omdat een taak niet is gemaakt, kunnen leerkrachten de nodige rust bij het kind creëren. Het HwC-signaal bestaat ook enkel uit de naam van het kind, de geboortedatum en de boodschap Handle with Care. Het is niet de bedoeling dat de school precies weet wat er is gebeurd of dat een leerkracht een HwC-signaal aangrijpt om er een gesprek over aan te knopen met het kind of gezin. In het kader van het beroepsgeheim is het ook niet mogelijk om meer informatie over de situatie door te geven aan de school. Het doel is een stressverlagende schoolomgeving te voorzien die als veilige haven voor een kind fungeert.

Uiteraard functioneert het HwC-project wel complementair aan de bestaande procedures rond verontrusting voor kinderen. Schoolmedewerkers worden attent gemaakt op het feit dat wanneer zij bezorgdheden hebben over het gedrag en/of de ontwikkeling van het kind, volgend op een HwC-signaal maar niet louter omwille van een HwC-signaal, zij wel degelijk de plicht hebben om dit verder op te nemen volgens de bestaande kaders (namelijk via samenwerking met het CLB). Daarbij vertrekt de school vanuit de inhoud van wat men zelf ziet bij het kind en niet vanuit het gegeven dat men een HwC-signaal heeft ontvangen.

In 40% van de 248 gevallen met een HwC-signaal was het CLB al betrokken bij het gezin. Daarnaast blijkt dat in iets meer dan 50% van de situaties het signaal voor de leerkracht niet geheel onverwachts was; de leraar had wel een vermoeden dat er thuis 'wat speelde', maar deze zorgen waren doorgaans algemeen van aard. Sommige

leerkrachten gaven aan dat zij niet hadden gedacht dat het zo ernstig was. Voor andere leerkrachten kwam het signaal volkomen als een verrassing; zij hadden bij het gezin van de kleuter of leerling geen enkel vermoeden van intrafamiliaal geweld.

HwC kan in die zin ook een preventief karakter hebben. Zo zullen er kinderen zijn voor wie de politie een HwC-signaal naar de school verstuurt, zonder dat er enige vorm van hulpverlening lopende is of wordt ingeschakeld. Dankzij het signaal is de school zich bewust van het belang van laagdrempelige en snelle steun aan het kind. Soms heeft een kind niet meer nodig dan rust en veiligheid om te herstellen van een ingrijpende gebeurtenis en de stress die hiermee gepaard kan gaan. Anderzijds is een school alerter op het gedrag van het kind na het ontvangen van het signaal waardoor eventuele bezorgdheden sneller kunnen opgemerkt worden.